

[Hans Schmidt.]

det attråværdigste. Bestræbelserne er udfoldet med midler af så forskellig art som statens magt og den folkelige kraft. Efter mere end et århundredes kamp med krige og ufred mellem naboer i udvidet og i snævrere forstand er resultatet blevet den nuværende grænse med grænselandet Slesvigs deling i to lige dele.

Når vi standser ved dette sidste, er der grund til, at vi spørger os selv, om der skulle ligge en højere mening i det faktum, at Slesvig ligeligt har givet sig i pant til de to nabofolk, og om en fortsættelse i de gamle baner nu og i det lange løb svarer til alle parterets velforståede interesse.

For det første har jeg min stærke tvivl om, at en ren national grænse ville skabe den tryghed for folkene og staterne, som et levende fællesskab i grænselandet med denne tryghed som mål vil give. For det andet kan der ikke være nogen tvivl om, at menneskelig lykke, åndelig rigdom og materiel velfærd i en befolkning, som nu en gang drages fra både nord og syd, kommer i trængsel i bestræbelserne for en ren national grænse, hvorimod en fri og befriende udfoldelse ville være følgen af et fællesskab og i et fællesskab, som hviler og bygger på en formidlende funktion.

For det tredje er vi nået derhen, at verden er blevet så lille, at intet folk og ingen stat kan være sig selv nok, og at selve livet — med den tekniske og videnskabelige udvikling og ikke mindst med befolkningernes talmæssige vækst og ønsket om stigende velfærd — nødvendiggør, at sanfundsforhold på alle områder bliver skabt i samklang hermed. Selve livet fremelsker, for ikke at sige fremtvinger et stadig snævrere samarbejde ud over alle landegrænser; også dette maner til i grænselandet at skabe ordnede forhold, som hviler på en naturlig og menneskelig, holdbar grund.

Det perspektiv, jeg her har søgt at tegne, ligger i nogen grad på linje med noget af det, som i den senere tids offentlige diskus-

sion er blevet fremført fra forskelligt hold, men det ligger måske i højere grad i modsætning til røster, som giver udtryk for et andet syn på tidens tildragelser og omskiftelser.

Det er da en lykke, at vi lever i et samfund, hvor meningene frit kan brydes, og hvor hvermand kan tage stilling og træffe sit valg, så tidens og tingenes gang kan anvise os vor plads. Under vurderingen af den aktuelle situation har jeg i det foregående taget mit udgangspunkt i folket med dets nød og behov, ønsker og krav. Det kan i korthed også siges på en anden måde og med udgangspunkt fra staten, det mellemstatslige forhold og statens indflydelse på tingenes gang i grænselandet.

I den offentlige diskussion har der i den senere tid været tale om en ny fase i det dansk-tyske forhold i grænselandet, og man har givet udtryk for den opfattelse, at de storpolitiske forhold, der kendetegnes af et stigende internationalt samarbejde, som både Danmark og Forbundsrepublikken deltager i, må få positive virkninger for hele situationen i grænselandet. Fra det tyske mindretals side kan vi tiltræde en sådan betragtning, idet vi mener, at de gamle modsætningsforhold må vige på grund af det interessefællesskab, der i dag skulle være til stede mellem nationerne i Europa, og at denne situation skulle lette løsningen af de problemer, der dukker op i forholdet mellem mindretallene i vor hjemstavns og de respektive lande.

Et praktisk resultat i denne retning foreligger jo allerede i mindretalserklæringerne af 29. marts 1955. Disse erklæringerne må vi bygge videre på, og jeg vil gerne udtrykke håbet om, at ånden, der ligger til grund for disse erklæring, sættes mere og mere igennem i den daglige praksis.

Jeg vil så gerne fremføre de forhold, som vi kunne ønske at få rettet.

Hvad de eksamensskoler angår, som vi har kunnet oprette på grund af de førte mindretalsforhandlinger, vil jeg gerne her